

Жыйылыу

Жемишле эм тахта кегетле – бизни бахчаларыбыздан бла огородларыбыздан

Россияни Эл минок министр-ствосунда оны таматасы Елена Скриникини председателлик этюю бла битеур-сей агрономия кенеш бардырылганды. Аны ишине КМ-Р-ни Эл минок эм аш-зык министрини орунбасары Валерий Довох да кыштыш-жанды.

Жыйылыуда, ол айтканга кере, жерчиликни айнытууда тирликини качествену кеторюк, фиданыл севооборот, тыш эмдэн ишине кеторюк кере, бизни республикада битеу да 580 минок тонна мирзеу эм мизреулук кудору чыгарылганды, былай а 600 минок тонна чыгарырга план барды. Производствону өлчөмү эл минок битеулерни тирликтилерини хайрындан өсөди, ол а битеу жерчиликни культуурасы кеторюк барганына шагытальк этеди.

Бытыр республикада 25 минок тонна урукчулук нартох жыйылганды, ол а аны алындагы жылдан эсе ичи кереге келюдү. Аны ичи кереге Россияни башка субъекттеринде, жууктагы тыш кыралга да сатылганды. 2012 жылга гибрид нартох урукчулуктан 45 минок тонна неба битеу Россия Федерацияга кереклисини 60 процентини чыгарырга белгиленгенди. Бу битеуни жангы сортларын эм битеулерини чыгаруу жангы бла бирге ишленуу юсонден Сарби-яны алим агрономлары бла байламкыла тохташдырылганды. Кенгешче Елена Скриники жуукта заманда бир-бир эл минок битеулерини, бек алгы ва нартох урукчулук сатып алырга субсидияла бериптилерини юсонден буйрукчыга кып салынырыгын билдиргенди, ол а бизни республикада урукчулукту мындан ары айнытууга ахшы себеплик этерге керекди.

Сурам ичи жорогон эл минок битеулерини юсондерин айтканды

да, ол жангы бла да артка кылам-байбыз. Анычк жерде тамычы аман бол су салыу хайырла-нылады эм шпалар аман бла жог гектарда нашаны жангы сортлары өсдорюледиле. Андан сора да, бизни республикада картоф, хобуста, бириш тахта кегетле ичи тирлик бердиле.

Башы жабылган жерде да эл минок битеу өсдорюноу проектири жашауда терк атла-мла бла бардырыладыла. Чеклен-нген жууяллыгы болган «Агроком» обществону телли-цалары биричи кесги хайыр-ламырга берилгенди, аны дагы-ыда он гектарда кыштын кеси-гени кыруушу экинчи бардыры-ла турду, кен да турмай юноч-юночионо кудорулушу да башла-нырыкты. 2012 жылга 30-гек-тарлык теллицаладан 15 минок тонна тахта кегетле жарыга белгиленгенди.

Терк тирлик берген терк бах-чалыкты да ахшы атламыла бла айнык барды. Озган жылда аллай жемиш терекле 200 гек-тарга орнатылгандыла. Он жылны ичинде былай терк бахчалары 15-17 минок гектарга жеткереге план барды эм ала-дан бир миллион тоннага жуук жемишле жыйылырга керекди. Алай босса, тыш кырал-ладан Россияге келген аллай продукцины отуз проценти бир жангына ыктырылганды. Дагы-ыда 300 гектарда жокчо бахма-ла кыралгандыла.

Къабарты-Малкъларны аграр-илерини алларында турган борч жалаанда мирзеу эм бахша эл минок битеулерни тирликтерини чыгарынуу өлчөмүн көбөйтү болуп кыламтай, аламы качественуларын да кеторюк. Он а про-изводствону тутукулугууну көпчүлүдирге, жерни фиданы-ла хайырланууга, продукцины конкуренцияга чыдамлы болууна, бек башы ва - респу-бликаны аш-зык продукттардан кыркуузулуугууну жалчытуу-уга ахшы себеплик этергенди, -дегенди Валерий Довох.

Светлана САМЧЕНКО. КМР-ни Эл минок эм аш-зык министрствосуну пресс-службасы.

Предпринимательство

Гитче бизнесни атламылары

Халкь энчи ишлерин кыруу жангы бла федеральны програм-маны тийишликиде Элбурс рай-онда гитче предпринимательств-ону айнытыр эм алды а тийишли болушук бер ююн, керекли мадарла этиледиле. Заявленни-лагы кыруу жангы бла ичи кы-уам кыралганды. Он бытыр 6,4 миллион сом капитал салыма излеген 109 бизнес-планлагы кыраганды. Кудорулуш эм кудорулуш материалла чыгарыуу сферада гитче бизнесни субъек-

тлери леплобокка чыгарыуу, гипс этилик ташаны хазырыла жангы бла объектели, ташпаны уакылауу цехлени ишлеп башла-гандыла. Бусагыта производсто сфера-да, сатыу-алыуда эм халкьга жыму этиуде 652 энчи предпринимательство эмда 98 гитче предпринятия жетишмил ишлейди. Гитче бизнесден озган жыл-да районно бюджетине 6,2 миллион сом тошгенди.

А. САФОНОВ.

Жазылыу - 2010

Хурметли жамауат!

Сиз 2010 жылны биричи жарымына «Заман-нга» жазыла-май кьалган эсегиз, халны тозеттирге онг барды. Жазылыу 25-чи февральга дер жарашидыралсагызы, ана тилибизде чыкьган газетни биринчи мартдан алып башларысыз.

Жазылыуу багысы 4 айга - 237 сом 40 капекди. Бизни индексибиз - 51532

АЙНЫУ

Бизнес-проектле элдеде толтуруладыла

Кеп болмай бардырылган кенгешче Май району администрациясы башчысы Юрий Атаманенко өнго кыштышкыламы эсперин жангы бизнес-проектлени ичи кереге элдеде кылачыга этерге кереклисине бурьганды.

«Элени башчалары гитче бизнес-ни айнытууга тийишли онго кыра-рарга, бизнес-проектленден кьва-дар кепю толтурулуруна себеплик этерге борчулдыла. Хар элде бир мур-дор предприятие болурга, аны теге-регинде ва гитче производстола ай-нотыра керекдиле,-ден белгилегенди Юрий Атаманенко.

Жер-жерчи администрацияда АПК-ны айнытуу,ырыксы бла байламлы халга жангы бла управленийы тама-

тасы Виктор Никитин айтканга кере, бусагытада районда 17 проектен пакет кыралыдыла. Аладан жетиши биз-нес-планлагыла, ону су ва белгиле-нген ишлени планлардыла. Алайды да, Александровская станицада 700 ийнекден аманлы комплекс кыра-рга, андан алынган сютоно «Ленин-цы» эл минок кооперативде жараш-дырырга белгиленди.

Бахча этерге жарасуз жерде ва уучу минок кырагыра мурат этилди. «Красная нива» эл минок предприятие да малчылыкны айнытырга, «Агро» ООО бла бирге ва анычк жер-де тахта кегетле өсдорюрге да умуг этеди.

«Ленинцы» эл минок кооперативе да «Школ сют» деген улуу проектни жашауда бардырынуу амаллары из-

лей турдыла. Он мурат толса, рай-он, арта ва битеу республиканы да школчуларын бу саулукчыга жаруу-лу продукт бла жалчытырга кьолдан-келикчи. Бу минокде дагыда же-мишлени бла тахта кегетлени жараш-дырып, сабийлеге ашаркыла чыга-рып башлауу сагышын да этеди-ле.

Октябрьский поселкада, атла өсдо-руюно жангыртып башлагандан сора да, полимерле чыгарыган за-вод кыраарга, аны хайырындан 1500 ишчи жер ачарга да мурат эте-диле. Андан сора да, теллицала иш-лерге, терек бахчала да салырга планлары барды.

Наталья ЮРЧЕНКО. Май району администрациясыны пресс-службасы.

ЖАРАШДЫРЫУУ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

Чырмаулагы да кьарамай

Къабарты-Малкълар Республиканы жарашдырыуу производствосунда аш-зык эм жарашдырыуу промышленносте биринчи жерги тутуды. Бизде чыгарылы сатылган товарлары арасында аны колшою 62 проценти. Он жыл сайын тутукулугу айнык борганы кереюно турду. Битеу анык ойтканды, 2000 жылдан баштап 2009 жылга дер жондо продукция чыгарыуу өлчөмү жангы сайын он процентте өсө берганды.

Бизни тилегибиз бла аны юсонден халканы КМР-ни Эл минок эм аш-зык министрствосуну жарашдырыуу промышленносте битеуно таматасы Каспаланы Римма былай ойтканды:

- 2009 жылны онки айны ичинде белеюно предпрятиялары онбир

миллиард сом багысы товар продук-ция чыгаргандыла - аны алын-

дагы жылдан эсе 1,8 кереге кепт. Жыйырма бла тогуз торло товар-ладан жыйырма битеу процентте про-изводчу өлчөми өсгенди. Артыгыра-кыда бек а сют, сары жуа, этил спирт продукция, аракы, жуозом-дон да жемишледен этилген чагы-ры изделенила, конькыла эм шампан-скилле, крамал эм макаронла чыга-рыуда.

Ахыры 2-чи беттеди.

Жерчилик

Кыш конюледе да бош турмай

Бахсан муниципалны району эл минок эм аш-зык управлени-ясы начальни Борис Маршенкулован сабычка озган жылны кыштал керюмдөле бла бошчаларыны эм аламы оюубодеги жылга муратларыны юсондерден айтыры тилегибиз. Он газетни корреспондентине былай билдиргенди:

- Бытыр жерчиликке урунган-лагы тынж жыл тийюл эди, осан та-бийга бат тылула аланы сынар керек-ли кыймылгандыла. Артыгырада кырагыкылык. Болсада биз аламы ишлерине ырабыды. Хар гектарны бай тирлики этер ююн, кьоллары-ндан келгени амангандыла деп тау-нотыра айтырга болушукту.

Республиканы бири районларын-да, бизде да сугарыуу илипине жарасуу болгандыла. Аны хатасын-дан жер-жердеде битеулерни суга-рамгандыла. Ол себепли тирлик ююн керешче бири агротехника жоруктаны сабычкыла, тахта кегет-ле өсдорюночу, терек бахчалыла не кьвадар тынгылы хайырланууну, жангы технолоиялары эм инновация амаллары производстога синди-риую мадарлары этгендиле. Ала-

ны кыйынлары зарыбарна кетмегенди. Кыргызга өслюю болмас ююн, юл-бийга бат кыуам шартла келтирейим. Ишлени торло-торло формалары жорюттен молеркибизни сабычкыла-ры өттен жылда кеп кыламтай 76 минок тонна мизреу жыйгандыла. Ола, бурун-ну жылы керюмдоосундан эсе, 1560 тоннага аздыды. Районда мизреулук эм мизреулук кыруу битеуле өсдо-рюлгөн жерлени хар гектарындан кыркь центнерден артыгырак тирлик алганды. «Шалтау», «Агроресурс», «Ларс-Гет» кийки агрофирмадада ол керюмдо эли центнерден атлаганды. Жылы хау болууларына кере, тахта кегетлени, чөпүлөнү, картоду тирли-клиликери да аман тийюл эдиле.

Кесими юсонден айтында, мен жер-чиликке урунганларыбызны бытыр-гы керюмдоосуне ырабыма. Ала бай-

ышны битеудан бай тирлики этер умуг-лудула эм, «2008-2012 жылдада КМР-ни агропромьшенносте комплексин ай-нытуу» деген республиканы аны про-грамманы башчылыкыга алып, юсо-боздеги жылга кесерине жангы чек-ле белгилегенди. Алагы жетер ююн, биринчи атламы да этиледиле: коз-люкени бай тирлики урукчулары за-мандыла себилгендиле, жазлыкыла болушк жерле мууда сорюлгендиле.

Кесикте билгенинден, этил товар чыгарыуучулага солурга заман болмайды, су жылы ичинде иш та-былды. Ма бу кыш сууук конюледе да ала бош турмайдыла: жаз башы-нда сабы ишлеге кыштырыкь тек-никага ремонт этедиле, себерик жазлыкь битеулерини ахшы тирлик-ли урукчуларын, отлукь-сюртючю жуау мажарууну кыайгысын кере-диле. Кызыксы, юйген республика-быны хайырына ала былай да мак-таулу ишлерликерине эм жангы чек-леге жетерикерине биз топушабыз.

Бизни корр.

кыралда - дуняда кыралда - дуняда

Тюз хопор жарыга

РФ-ни Правительствосуну кезил-ю жыйылуу Президент Дмитрий Медведевини председателлик этиюу бла бардырылганды. Анда оюоз-лгөн вопросладан бек магансалыны раюсийе финансланы раюноун айнытууну санасы кырууун юсон-ден вопросу арагыра болуукду.

«Алай ара эм инвесторланы шарт кыруулаган закон болмагандыны хатасындан улуу ырыксы кылолу тыш кыралды инвесторла бизде ишлер-ге, производстола кырагыра коор-кьдыла. Он ишге асламы информация органла да чырмаулык этедиле: өто-рок билдирюлени жадыла. Мен баш редакторла бла тобушайн, алай этерге жарамаганын айткыма. Сөз да жокду, бизни ишбизде да болур-ла кечкиликке, аламы байракь этип, жетишмилеркибизни ва керегеманга этерге жарамайды. Алайсы узакь болжалды инвесторла болушк тей-юлдюле», - дегенди кырал башчы.

Экижылдык план

Сюзюлгенди Правительство кенгешинде кыралны айнуууну экижылдык планын оюзгендиле. Андан алгы жыйылыу-

Даулашла

Украинада президент айырылуны бюллетендерин эсеплеу бошалды. Аламы 99 процентине кыраганды.

Айырычуула регионланы партияларыны лидери Виктор Янукович ююн 49 процент Юлия Тимошенко ююн а 45 процент кьол кеторгендиле. Айырылуны Ара комиссиясында ишленеге 3,5 минок тыш кыралды кырачуула да айырыла законга тийишликиде, демократия халда, тийюш-уруш болмай өттенерин жан-кыбк билдиргендиле. Янукович жан-лыла кыуачын тыпырысе эселе, Юлия Тимошенко эм аны жалындаган бөлгени айырыулада хыйалкыла эте тилгенидейде эм ишине оюго бериге айтталды.

Излеу борарды

Афганистанда тау ауушланы бир-нде кьар юзонгенде, 60 адамны басханды. Бир-бирлени айтанларына кере, андан да кеп адам тошген-ди кыйынлыкыла. Излеу - куткаруу ишле бардырылады.

Басмага хучиналаны Ануар хазыралганды.

Кишилик

Антына кертичиликни юлгосю

Борчун толтурган кезиуде өлтюрюлгөн милициячы Сарбаш-ланы Хасанын жашы Магомед кеп болмай Россияни Президентини Д.А. Медведевини Указы бла Кишиликни ордени бла сатыл-ганды. Аны жашы жууктарыла КМР-де ИМД-дин кенгертпеген коллегиясында бере, милиция генерал-полковниги Юрий Кокос: «Аны жигитлиги кыра-рды, жамаутка кьулукь этиюно юлгосюдо», - деген эди.

Сарбашланы Магомед ведомствдан тышнда ох-рананы Элбурс районда белеюнокде кеп ишле-меге эсе да, сынамлы профессионал болганын кер-гостгенди. Анга былай шартла да шагытальк эте-диле: жалаанда 2009 жылда ол аламы юсонден за-кондада 24 буюкчулук этилгени ачыкьлганды, кылганды эки уручун тутханды.

Ол кыркуулу ишлеге кеп кере тошгенди, болса-да, жунумай, терк окуяно тюз ону эте билгенди. Аны ююн ишчи нйгерлерини арасында улуу намы-сы жорюгенди. 2008 жылда 12-чи июнда ингирикде сагыт-11-де Россия Федерацияны илму академиясы Бахсан-да. Нейтрно обсерваториясына законсуз саулуган-дан кыуамла чабуулукь этгенде, Сарбашланы Магомед бла милицияны сержанты Арсен Межигов кылушк эте оидиле. Амалкычыла алгыла автомат-ладан от ачханды. Он заманда Сарбаш улу кы-уада болган саулуган аламы юсонерине оюк жуа-дурганды. Амалкычылагы кыжау ол кеп кы-решенди, аны оклары тауусулгандан сора мур-дада, онту болуп, жашы алаиде өлтюргендиле. Саулуганнан амалкычылагы кыжау кереш-де этген жигитлиги ююн тийишли болганды Сар-башланы Хасанын жашы Магомед бийик кырал са-гытальга.

Басмага ТИКАЛАНЫ Фатима хазыралганды.

Жангылыкьыла

ЖКХ

Жангыртуу аяргы бололады

Прохладна району ончулары байылгы жылуу-энергетика компанияны бла жашуу журт-коммуналь-ны минокю жангыртууну эм аламы ишлени жан-гыртууга, суу бургылаанын белгилегендиле. Анга тий-ишликиде Степно, Пролетарское, Гвардейское эл-де эм Екатеринбургская станицада котельная оборудованыларын эм жылуу берген сьельтени жангыртууга белгиленгенди. Он ишлеге 5,2 миллион сом ахча бөлорге мурат барды.

Советское эм Граничное элде автономный мини-котельняны орнатууга тарты миллион сомга жуук ахча кьоратылгыды. Кырагарач аны жангы микрорайонун газификациялау ишле андан ары бар-дырылады. Солдатское, Екатеринбургское, Алууда, Ново-Поповское, Благовещенкада эм Виноградное 7,9-километрлик жангы суу ызла тар-тууга 6,2 миллион сом бөлорге тохташдырылган-ды.

Комсомольское, Малкинское, Дальний, Восточное, Виноградное, Гвардейское, Ульяновское, Красно-сельское, Степно, Гранично, Придорожное, Саратовское, Янтарное, Алууд элдеде 10,2 километрге жуукь эски суу ызаланы алышындырыуга да 7,14 миллион сом бөлорюнодо. Бу айтылган эм баш-ха эл жерледе сууну басым бла ийген башингала ремонт этерге, суу юлөшчюю сооружениланы жан-гыртууга, суу бургылаанын элени тегереклери бла бир бирлерине кыошарга белгиленгенди.

Озган жылда районда жылуу-энергетика комплекс-ла бла жашуу журт-коммунальни минокде онтёрт миллион сом багысына перспектива эм целева про-граммала жашауда жетишмил бардырылгандыла. Он а энергияны хайырланууну 30 проценте азайтыр-гы онг бергенди.

И. ЛУПЫРЕВА.

Прохладна району администрациясыны пресс-службасы.

Социум

Сабийле кёбюрек тууадыла

Арт кезиуде Элбурс районда тууган сабийлени саны өсө барганы эселени турду. 2007 жылда ду-дунгьа 431 сабий жаратылган эсе, озган жылда ул-он сан 460-а жетгенди.

Кыргызан эм сабий кезиулеринде өлгөне сыне-ды эсазылгандыла. Аны хайырындан халканы били-да эл бек теберигенди. Бюгюндогьо районно жеринде отуз бек миңден ашыкь адам жашайды, аламы жер-и-рымданан кёбюсю - 57 проценти - район ара тыр-на-уу шахарда, кыалгылары ва эл жерледе.

А. ТАЛАЕВ.

Сорууларына толу жууапла алгандыла. Литературада кесими энчи жерин тапханды. Хорламны жигитле келтиредиле. Сегиз майдал кытхандыла. 2 бет, 3 бет, 3 бет, 4 бет.

Юбилей

Хачим Кауфов кыскалары литератураны белгил жазуучулардын бири...

Бахсан району 3-чю Кызыбурун элинде тууганды Хачим Хабахович...

бла торпонулуго ол кесичу кырадыли. Адамны чыгармачылыгынын...

сынаган ата журтлуларынын оспердинде жазгыр заттары...

Интересерда кесини энчи жерин толганды

жерлеринде бла баймалык жюротен «Родина-общество, КМР-ни Телевидение...

балшанса, Хачим Кауфов кесини оюмун кваты кыруулайды...

гени. Алай бла окууну сойпо окуруктуду бу повестени...

Кыбарты литературда документир-суратлау жанры мурдоун салганында...

Адабиятны бла культураны белгил келечилерини оспердинде кендоче аны иштери...

эморлерде кылай жашаганларын, алапы болуларын да тынгылы тигенди...

Байды, кел торпонулодо аны чыгармачылыгы Кауфов белгил публицист...

Ишени баргыны кыдар аны усталыгы да бегенди. Ано адам биятныда кесини өнү, ауазы...

оюмуну да айтырга. Хачим Кауфову «Дулюс» деген кытабы да (назмүладан кыргалганды)...

Алар литератураны айынууа улуу сөз беледи. Анга атап, «Веркале социальной жизни»...

Кауфону документли поэзиясы кыбарты литератураны иги да кыбайкызырганды...

Кыламан нггерери да сансыз топтолоше Хачим Хабаховични жазган заттарын...

БИТТИРЛАНЫ Аминат.

ПРОЦЕСС

Магьянаны айтханлары протоколла бла келишмейдиле

КМР-ни Баш судондо 2005 жылд 13-14-чю октябрде Нальчикде ишше органдык чабуулукту элтонери ючюн...

неда Шакумовдан жузь да Аркадий Иринин 3 Нальчикде кызында юйде жашайды...

бу шарт коюлони бла тутулуп турганында бек ачыулардырганды...

Биринчи шагыат пенсиячи Иринин 3 Нальчикде кызында юйде жашайды...

Студентени кезуонде Аркадий Б-гья бла Мусса Х-гья Мюллерден ат бла белгиленген шагат...

Андан сорду 2-чюлуптоо элени 2-чи номери бөлөмюно алганынынга тамары Аркадий Б-гья...

Алай терлеленген Казийларын Сергей оспердине шагат следствиени кезуонде бу ишчи юсюнда баша шартла келтиренине бурганды...

Кызыл терлеленген, соруну кезуонде шагатыны бир-бир сөзлери алгын следствиени келтиренине бурганды...

Андан сорду 2-чюлуптоо элени 2-чи номери бөлөмюно алганынынга тамары Аркадий Б-гья...

Эки шагат да жашла буоругу турганларны тийишсизинча толтурганларын, биргерини ишлегени алай мен былай затла айтмаганды...

Кызыл терлеленген, соруну кезуонде шагатыны бир-бир сөзлери алгын следствиени келтиренине бурганды...

Андан сорду 2-чюлуптоо элени 2-чи номери бөлөмюно алганынынга тамары Аркадий Б-гья...

Басмага АЛИКАЛЛАНЫ Владимир хазырганды.

Жагыт болмагъан жерде хорлам болмаз

Ол огурусу, кыйын жылла бизден узая барганылар кыдады бир Улуу Ата журт урушда совет халк этген чексиз жигит...

киргенди. Комсомолчу жаш ол кыйын сагатда өлсөм да, душманын ийимем деп ат этгенди...

ючюн мен насиплыма деп жаз болса. Сау кыал, мени унутма...

Кыш кыямда кыымжалай чыгаргып, боюнлары жымжым салганды да, фашист мурдагыларны алап чегин...

Уруш бекенденгалы боюн алыны кычкырып, Бир беледи, бу мени аяр кыргыттым болурга барды...

Партизан тийири Вера Поршнева ошорлоно алында...

Бирест кыла! Ол совет аскеринде чегин кези жигитке...

Биринчи тили добровольческия фронту аскерини Бина Турени...

Улуу атуулардын кыргыттымын деп жазып, аш-суу бермейдиле...

Алтай аскеринде, Бина Турени фашисттерге аш-суу бермейдиле...

Алтай аскеринде, Бина Турени фашисттерге аш-суу бермейдиле...

Алтай аскеринде, Бина Турени фашисттерге аш-суу бермейдиле...

Алтай аскеринде, Бина Турени фашисттерге аш-суу бермейдиле...

Алтай аскеринде, Бина Турени фашисттерге аш-суу бермейдиле...

Алтай аскеринде, Бина Турени фашисттерге аш-суу бермейдиле...

Алтай аскеринде, Бина Турени фашисттерге аш-суу бермейдиле...

Алтай аскеринде, Бина Турени фашисттерге аш-суу бермейдиле...

Алтай аскеринде, Бина Турени фашисттерге аш-суу бермейдиле...

Конкурс

ЖКХ-да реформаланы ким иги кезгюзталганды

Россия Регионаларын сайыгы министрствосу ЖКХ-ны ишше жагына кыруула болушук эте...

Анча профессионал журналисттер, материалды авторлары, периодикалы басманы...

исени сайлауду пролонгад эм информация болушук бер...

Журналисттер кеслерини ючлери биллэй сөз номинацияларда сынарга болушукта...

Журналисттер кеслерини ючлери биллэй сөз номинацияларда сынарга болушукта...

Журналисттер кеслерини ючлери биллэй сөз номинацияларда сынарга болушукта...

ТИАКАЛЛАНЫ Фатима.

